

Ohjeistus korvausmalleihin

Vastaaja:

-

Vastaus:

11.02.2019, 10:52 - 15.02.2019, 11:49

1. Vastaajan tiedot	<table><tr><td>Vastaajatahon virallinen nimi</td><td>Suomen Kuntoutusyrittäjät ry</td></tr><tr><td>Vastauksen kirjanneen henkilön nimi</td><td>Hanna-Kaisa Järvi</td></tr><tr><td>Vastauksen vastuuhenkilön sähköposti</td><td>hanna-kaisa.jarvi@kuntoutusyrittajat.fi</td></tr><tr><td>Vastauksen vastuuhenkilön puhelinnumero</td><td>040-7547728</td></tr></table>	Vastaajatahon virallinen nimi	Suomen Kuntoutusyrittäjät ry	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Hanna-Kaisa Järvi	Vastauksen vastuuhenkilön sähköposti	hanna-kaisa.jarvi@kuntoutusyrittajat.fi	Vastauksen vastuuhenkilön puhelinnumero	040-7547728
Vastaajatahon virallinen nimi	Suomen Kuntoutusyrittäjät ry								
Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Hanna-Kaisa Järvi								
Vastauksen vastuuhenkilön sähköposti	hanna-kaisa.jarvi@kuntoutusyrittajat.fi								
Vastauksen vastuuhenkilön puhelinnumero	040-7547728								
2. Onko vastaaja	järjestö								
3. Ovatko sosiaali- ja terveystieteiden järjestämisen lähtökohdat ymmärrettävät tuottajakorvausten näkökulmasta (Luku 2)?	kyllä pääosin								
4. Vapaamuotoiset huomiot kysymykseen 3	<p>Lainsäädännöllä on huolehdittava siitä, että maakunnan korvausmenettely kohtelee kaikkia palveluntuottajia yhdenvertaisesti.</p> <p>Järjestäjän oikeuksia ja velvollisuuksia koskien sote-keskusten korvausmalleja on kuvattu varsin hyvin. Ohjeistuksessa ei ole tarkemmin kerrottu siitä, mitä vaihtoehtoja maakunnilla lain puitteissa on. Sitäkään ei avata, millaisia vaihtoehtoisia seurauksia näillä ratkaisuilla on.</p>								
5. Auttaako raportti hahmottamaan järjestäjän tavoitteiden ja niiden seurannan suhdetta korvausmallin suunnitteluun (erityisesti luku 3)?	ei pääosin								
6. Vapaamuotoiset huomiot kysymykseen 5	<p>Pidämme kannatettavana sitä, että maakuntien järjestämistehtävien tavoitteet ja valinnanvapauden tavoitteet pidetään tasapainoissa. Tähän etsitään parhaita mahdollisia malleja.</p> <p>Vaikuttavuus ja laatu mittareina ovat hyviä, joskin vaikeahkoja toteuttaa. On myös tärkeää, että maakunta viestii selkeästi tuottajille, mitä niiltä vaaditaan. Tämä tuo ennakoitavuutta ja yhdenvertaisuutta.</p>								

	<p>Hoidon ja hoivan ohella terveys- ja hyvinvointierojen kaventaminen vaatii vahvaa panostusta terveyden edistämiseen ja sairauksien ennaltaehkäisyyn. Tehokkain ja inhimillisesti paras keino tähän on työ- ja toimintakyvyn ylläpitäminen, mikä edellyttää kuntoutustarpeen varhaista tunnistamista. Jotta esim. tuki- ja liikuntaelinongelmien kroonistuminen estetään, on kuntoutuspalvelujen toimittava oikea-aikaisesti ja tehokkaasti.</p> <p>Kuntoutuksen lähipalvelut on sote-uudistuksessa turvattava, koska lähipalvelut osaltaan vähentävät eriarvoisuutta terveyspalveluissa ja lisäävät etenkin ikääntyneiden ja vaativaa kuntoutusta tarvitsevien ihmisten pärjäämistä omassa toimintaympäristössään. Pienet, ketterät kuntoutusyritykset tuottavat palveluja pienilläkin paikkakunnilla, joilla isoilla toimijoilla ei ole intressiä toimia. Sote-keskuksen korvausjärjestelmän pitää huomioida ja tukea edellä mainittuja tavoitteita.</p> <p>Raportissa kolme tärkeintä koko sote-uudistuksen tavoitetta mainitaan yksinomaan järjestämislain tavoitteiksi. Järjestämislaki on kuitenkin vain yksi uudistuksen laeista. Myös valinnanvapauslaki mitä suurimmassa määrin tavoittelee ihmisten hyvinvointi- ja terveyserojen kaventamista, palvelujen yhdenvertaisuutta ja parempaa saatavuutta, sekä kustannusten hillintää.</p> <p>Kirjaus palveluntuottajien osallistamisesta jo järjestelmän suunnitteluvaiheessa on kevyt: tavoitteen tulisi olla ennemminkin yhdessä kehittämistä kuin yhden osapuolen osallistamista.</p>
<p>7. Onko tuottajakorvausten rooli tuottajaverkon ohjauksen kokonaisuudessa selkeä (Luku 4)?</p>	<p>ei kantaa</p>
<p>8. Vapaamuotoiset huomiot kysymykseen 7</p>	<p>-</p>
<p>9. Onko suoran valinnan sosiaali- ja terveyskeskusten palveluista maksettavien korvausten yleiset periaatteet kuvattu raportissa riittävän selkeästi (Luvut 5 ja 6)?</p>	<p>kyllä pääosin</p>
<p>10. Vapaamuotoiset huomiot kysymykseen 9</p>	<p>Kapitaatiokorvauksen ja muiden tuottajakorvausten suhdetta on arvioitava tarkasti. Riskivakioinnissa on otettava huomioon erilaisten palvelujen vaikuttavuus. Esimerkiksi kuntoutusta tarvitseva asiakas (esim. niska-, polvi- ja selkävaivat) on ohjattava asianmukaiseen kuntoutukseen asiakassetelijärjestelmän kautta eikä lyhytnäköisesti ohjata kipulääkityksen ja sairauslomien avulla</p>

	<p>poistamaan pelkää kipua, jolloin vaiva jää hoitamatta ja pahimmillaan kroonistuu.</p> <p>Inhimillisten kärsimysten lisäksi kroonistuneen vaivan hoitaminen tulee aina kalliimmaksi kuin oikea-aikaisesti tehty kuntoutus. On varmasti kalliimpaa esimerkiksi määrätä asiakkaalle lääkekuuri fysioterapiasarjan sijaan. Mutta pitkällä tähtäimellä on vaikuttavampaa panostaa oikea-aikaiseen ja vaikuttavaan hoitoon kuntoutukseen.</p> <p>Pelkkä kapitaatiomalli voi johtaa näin ollen alihoitoon ja epätarkoituksenmukaiseen hoitoon. On selvää, että yksittäisen sote-keskuksen kannattaa tule-ongelmaiselle asiakkaalle suosittaa buranakuuria ja sohvia, mikäli maakunnan ”portinvartijan” asettamien sanktioiden pelossa ohjaus maakunnan myöntämään asiakassetelipalvelun käyttäjäksi tehdään liian kireäksi. Jos vaikuttavuuden ylin taso on ”kerralla kuntoon”, edellä mainittu uhka on olemassa. Kuntoutusta tarvitsevan ihmisen kuntoon saattaminen voi olla pitkä prosessi. Sote-keskuksessa annettavan asiakkaan palvelunohjauksen on oltava ammattitaitoista ja perustuttava laajaan ja korkeatasoiseen osaamiseen. Mallia voitaisiin täydentää muilla korvauksilla, joita raportissa onkin esitetty.</p>
11. Auttaako raportti hahmottamaan, millaisia tekijöitä korvausmallin suunnittelussa täytyy ottaa huomioon?	kyllä pääosin
12. Vapaamuotoiset huomiot kysymykseen 11	Viittaamme edellisen kohdan vastauksiin.
13. Ovatko kiinteän korvauksen peruseriaatteen selkeät ja ymmärrettävät (Luku 6.1)?	ei kantaa
14. Vapaamuotoiset huomiot kysymykseen 13	-
15. Ovatko suoriteperusteisten korvausten peruseriaatteen selkeät ja ymmärrettävät (Luku 6.2)?	ei kantaa
16. Vapaamuotoiset huomiot kysymykseen 15	-
17. Ovatko kannustinperusteiden korvausten peruseriaatteen selkeät ja ymmärrettävät (Luku 6.3)?	ei kantaa
18. Vapaamuotoiset huomiot kysymykseen 17	-
19. Onko muiden korvausten rooli selkeä (Luku 6.4)?	ei kantaa

<p>20. Vapaamuotoiset huomiot kysymykseen 19</p>	<p>-</p>
<p>21. Mistä suoran valinnan palvelujen sosiaali- ja terveyskeskusten tuottajakorvauksiin liittyvistä asiakokonaisuuksista tarvittaisiin lisää tietoa tai mihin ohjeistusta?</p>	<p>-</p>
<p>22. Muut vapaamuotoiset huomiot raportista</p>	<p>Toimivalla mallilla varmistetaan, että palveluntuottajien on mahdollista kannattavasti hoitaa kaikenlaisia asiakkaita ja kokonaiskustannukset pysyvät hallinnassa. Mallia on pystyttävä kehittämään jatkuvasti.</p> <p>Maakunnilla on tärkeä rooli mallin käytännöntoteuttajana. Korvausmallia rakentaessaan maakunnan on otettava huomioon omat tavoitteensa ja piirteensä sekä eri korvaustyyppeihin liittyvät kannustinvaikutukset. Kokonaisuus on tasapainoilua monen eri tekijän ja tavoitteen välillä.</p> <p>Hoidon ja hoivan ohella terveys- ja hyvinvointierojen kaventaminen vaatii vahvaa panostusta terveyden edistämiseen ja sairauksien ennaltaehkäisyyn. Tehokkain ja inhimillisesti paras keino tähän on työ- ja toimintakyvyn ylläpitäminen, mikä edellyttää kuntoutustarpeen varhaista tunnistamista. Siksi kuntoutuspalvelujen pitää toimia tehokkaasti. Kuntoutuksen lähipalvelut on sote-uudistuksessa turvattava, koska lähipalvelut osaltaan vähentävät eriarvoisuutta terveyspalveluissa ja lisäävät ihmisten pärjäämistä omassa toimintaympäristössään. Pienet, ketterät kuntoutusyritykset tuottavat palveluja pienilläkin paikkakunnilla, joilla isoilla toimijoilla ei ole intressiä toimia.</p> <p>Valinnanvapauslakiesityksen mukaan suoran valinnan palveluihin kuuluu mm. kuntoutusneuvonta ja ohjaus sekä toiminta- ja työkyvyn sekä kuntoutustarpeen arviointi. Tämän laajemmaksi kuntoutuspalvelujen tuottamista sote-keskuksissa ei pidä kasvattaa, jotta sotepalveluntuotanto ei keskittyisi ainoastaan isoille toimijoille ja osaltaan entisestään edistäisi palveluntuotannon keskittymiskehitystä maassamme.</p> <p>Monet julkiset tuottajat ja yksityiset jättitoimijat ovat ryhtyneet vahvistamaan omaa palvelutarjontaansa sote-uudistusta odotellessa. Kuntoutuksessa tämä näkyy mm. siinä, että asiakkaiden aiemmin saamat lähetteet, joilla he saattoivat hankkia tarvitsemiaan kuntoutuspalveluja myös pieniltä palveluntuottajilta, ovat joillakin paikkakunnilla vähentyneet tai kokonaan loppuneet.</p> <p>On ehdotettu, että lääkinnällisen kuntoutuksen</p>

palveluista sote-keskus tarjoaisi kuntoutusneuvontaa ja -ohjausta sekä toiminta- ja työkyvyn sekä kuntoutustarpeen arviointia ja että nämä ovat osa sote-keskuksen kokonaisuutta ja yleislääkäriin perustyötä. Ehdotuksen perusteluissa mainitaan lisäksi, että em. toteuttamiseksi sote-keskuksessa voisi olla fysioterapeutin suoravastaanottoja. Kuntoutusyrittäjät kannattaa fysioterapeutin suoravastaanottotoiminnan laaja-alaista käyttöönottoa. Tätä varten on koulutettu myös yksityisen puolen fysioterapeutteja. Kuntoutusyrittäjien näkemys on, että sote-keskukselle kuuluvaa palveluvalikoimaa ei tule enää lisätä, vaan että fysioterapeutin suoravastaanottopalvelut hankittaisiin asiakassetelillä muilta palveluntuottajilta, kuten yksityisiltä kuntoutuspalveluja tuottavilta yrityksiltä, joissa on suoravastaanottotoiminnan osaamista.

Maakunnan on asiakassetelin arvoa määriteltäessä otettava huomioon kustannukset, jotka aiheutuisivat maakunnan liikelaitokselle vastaavan palvelun tuottamisesta. Tätä periaatetta Kuntoutusyrittäjät kannattaa lämpimästi. Tämä periaate on jo kirjattu myös voimassa olevaan palvelusetelilakiin, periaatetta ei tosin ole aina setelin arvoa määriteltäessä noudatettu.

23. Millaista tuottajakorvauksiin liittyvää toimeenpanon tukea jatkossa tarvittaisiin?

Jatkuva yrittäjäkentän kuuleminen ja yrittäjyysvaikutusten selvittäminen ovat äärimmäisen tärkeitä välineitä siihen, että palveluntuottajia pysyy markkinoilla. Tämä koskee erityisesti pieniä yrityksiä, joiden pysyminen markkinoilla on sekä lähipalveluja tarvitsevalle ikääntyvälle kansalle elintärkeää, että palveluiden kustannustehokkuuden varmistamiseksi oleellisen tärkeää.